การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้

นายศักดิยุทธ ดุลยไพรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2539 ISBN 974-636-065-5 ลิชสิทธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF STATE AND PLOBLEMS OF PROCEEDING OF BUILDING CONSTRUCTION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE SOUTHERN REGION

MR. SAKDIYUTHA DULYAPAIREE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-065-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและบัญหาการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ลังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้ นายศักดิยุทธ ดุลยไพรี โดย ภาควิชา บริหารการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุติวงศ์) คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์) _______________อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์กอบกุล พฤกษะวัน)

(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

พิมพ์ตันฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

ศักดิยุทธ ดุลยไพรี : การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคารใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้

(A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF PROCEEDING BUILDING CONSTRUCTION PROJECT IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT GENERAL EDUCATION IN THE SOUTHERN REGION)อ.ที่ปรึกษา รศ.นพพงศ์ บุญจิตราดุลย์. 254 หน้า.

ISBN 974-636-065-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน เจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน จำนวน 20 คน และครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง จำนวน 20 คน รวม 60 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างจากกกรอบงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ได้แก่ 1) การจัดหาผู้รับจ้างและการทำสัญญาจ้างก่อสร้าง และ 2) การควบคุมงานก่อสร้าง

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์สรุปใด้ดังนี้

- บางสภาพการดำเนินงาน พบว่าเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียนได้ดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนของการ คำเนินงานก่อสร้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ โดยเน้นการประกวดราคาและการทำสัญญา จ้างก่อสร้าง ด้านครูผู้ควบคุมงานก่อสร้างดำเนินงานตามหน้าที่โดยเน้นการตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้างทุกวัน โดยเฉพาะช่วงขั้นตอนของงานก่อสร้างที่สำคัญจะดูแลอย่างใกล้ชิด
- 2. ปัญหาจากการดำเนินงาน สิ่งที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข คือ ภาระงานของเจ้าหน้าที่พัสดุ โรงเรียน และครูผู้ควบคุมงานก่อสร้างในช่วงระยะเวลาของการดำเนินงานตามโครงการก่อสร้างอาคาร โดย เฉพาะภาระงานของครูผู้ควบคุมงานก่อสร้าง และการให้สิ่งจูงใจให้มากขึ้น

ภาควิชา บริหารการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
บร์การศึกษา สาขาวิชา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา ²⁵³⁹	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ตันฉบับบทกัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

##C842169 : MAJOR ADUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: PERFORMENT/CONSTRUCTION PROJECT/SECONDARY SCHOOLS

SAKDIYUTHA DULYAPAIREE: A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF PROCEEDING OF BUILDING CONSTRUCTION PROJECT IN SACONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION IN THE SOUTHERN REGION. THESIS ADVISOR: ASSOC.NOPPONGS BUNYAJITRADULYA, 254 PP. ISBN 974-636-065-5

The purpose of this study was to study the current situation and problems of proceeding of building construction project in sacondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in the southern region. The population in this study consisted of 20 school administrators, 20 school official supplies and 20 site supervisors. The interview form used in this study was: 1) proceeding to find the employee and 2) site supervise.

The findings were as follow:

- The situation of proceeding: The school official supplies had mostly done following the stage of the direct affairs. The work performence was focused on offering competing bids and construction agreement. The site supervisors work performence was focused on inspecting and controlling everyday in particular the importance stage of construction process.
- 2. The problems of proceeding: The areas that needed to improve were reconsidering work load of school official supplies and site supervisors especially in process of construction and giving more motivation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา บริหารการศึกษา	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 👝 🥆 🤻 🤻
ปีการศึกษา ²⁵³⁹	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ลำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเป็นเพราะความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ
รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาหารือ
ช่วยชี้แนะแนวทาง ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงาน
วิจัยนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาลนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมลั่งสอน และให้ความรู้โดยมิได้
ปิดบังอำพราง ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขและให้คำนำในการ
แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ และอาจารย์กอบกุล พฤกษะวัน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำ
แนะนำในการปรับแก้วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านที่กรุณา
เถียสละเวลาให้ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และญาติพี่น้องทุกท่าน โดยเฉพาะ อย่างยิ่งคุณเปรมวดี นายสุทธิชัย เด็กหญิงฤทัยวรรณ ดุลยไพรี ที่คอยช่วยเหลือให้การลนับสนุน และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมาจนตั้งแต่ต้นจนสำเร็จการศึกษา

ศักดิยุทธ ดุลยไพรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาใทย	4
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	্ৰ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	7
บทที่	
1 บทน้ำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย	9
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	9
1.7 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย	10
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินการตามโครงการก่อสร้าง	12
2.1.1 ความหมายของการก่อสร้าง	15
2.1.2 การดำเนินงานก่อสร้าง	16
2.1.3 การทำสัญญาจ้างก่อสร้าง	30
2.1.4 หลักประกันสัญญา	33
2.1.5 สรุปสาระสำคัญในการทำสัญญาก่อสร้าง	38
2.2 การควบคุมงานก่อสร้าง	40
2.2.1 วัตถุประสงค์ของการควบคุมงานก่อสร้าง	41
2.2.2 หลักการขั้นตอนในการควบคุมงานก่อสร้าง	41
2.2.3 ความหมายของการควบคุมงานก่อสร้าง	49
2.2.4 คณสมบัติของผู้ควบคมงานก่อสร้าง	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.5 หน้าที่ของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	54
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
3 วิธีดำเนินการวิจัย	60
3.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	60
3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	60
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
3.4 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	64
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
3.6 การนำเสนอซ้อมูล	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66
4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์	66
4.2 ข้อมูลสภาพการดำเนินงาน	72
4.3 ช้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงาน	116
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	138
5.1 สรุปผลการวิจัย	139
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	148
5.3 ช้อเสนอแนะ	156
รายการอ้างอิง	159
ภาคผนวก	163
ประวัติผัวิ จัย	246

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่		
1	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามจังหวัด	61
2	จำนวนประชากรจำแนกตามกลุ่มและจังหวัด	61
3	ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน	67
4	ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	69
5	ข้อมูลเบื้องต้นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	71
6	การจัดทำใบประกาศแจ้งความประกวดราคา	73
7	การจำหน่ายแบบรูปรายการและเอกสารประกวดราคา	76
8	การประกวดราคาจ้างก่อสร้าง	78
9	การทำทลัญญาจ้างก่อสร้าง	81
10	การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน	82
11	การปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญา	84
12	การศึกษาแบบรูปรายการละเจียดประกอบแบบ	86
13	การเตรียมความพร้อมส่วนตัวก่อนการปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน	89
14	การตรวจลอบงานก่อสร้าง	92
15	การตรวจสอบการทำฐานราก	94
16	การตรวจสอบการดำเนินงานของผู้รับจ้าง	96
17	การสั่งการและการมอบหมายงาน	100
18	การประกวดราคาจ้างก่อสร้าง	103
19	การทำสัญญาจ้างกอ่สร้าง	
20	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	
21	การสั่งกำชับให้ผู้ควบคุมงานปฏิบัติหน้าที่	
22	การกำหนดพื้นที่การทำงานและการวางผังอาคาร	
23	การตรวจสอบผลการดำเนินงานของผู้รับจ้าง	
24	การบันทึกและการรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง	116

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
25	ปัญหาในการจัดทำใบประกาศแจ้งความประกวดราคา	117
26	ปัญหาการดำเนินการประกวดราคา	118
27	ปัญหาการปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาของผู้รับจ้าง	121
28	ปัญหาจากการศึกษาแบบรูปรายการ	124
29	ปัญหาจากการตรวจสอบงานก่อสร้าง	125
30	ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ประจำวันของเจ้าหน้าที่พัสดุโรงเรียน	127
31	ปัญหาในการสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไข การบันทึกและการรายงาน	128
32	ปัญหาจากการตรวจสอบงานก่อสร้างของผู้ควบคุมงาน	129
33	ปัญหาการปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	133
34	ปัญหาการดำเนินงานก่อสร้างของผู้รับจ้าง	135
35	ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ประจำวันของผู้ควบคุมงานก่อสร้าง	136
36	ปัญหาการสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขและตัดทอนงานของผู้ควบคุมงาน	138